

LOVÉTEI KIÁLTÓ

XIII. évfolyam, 10. szám

Ára : 1 lej

2012. OKTÓBER

Majtényi Erik

Októberi szél

Hej, hogy recsen, hej hogy roppan
a sok száraz ág.
Hűvös őszebe, nyirkos őszebe
fordul a világ.

Ha ilyenkor duhaj kedvvel
nekilendülök,
és a fázó bokrok között
táncra perdülök.

Hogy bokázik a sok sárga zörgő falevél,
én vagyok az, én vagyok az októberi szél.

Akik velünk együtt ünnepelnek az égben, kiknek őrizgetjük emlékét, mindazokért egy-egy gyertya égjen

Novembert a mindenszentek ünnepével és halottak napjával kezdjük. Mindenszentek napja halottak napjának vigíliája, azaz ünnepi előestéje. Ez az ünnep nem a temetőkről és a holtakról szól, rájuk november 2-án, halottak napján emlékezünk.

Mindenszentek azoknak az üdvözülteknek a közös ünnepe, akiket nem avattak szentté, illetve akik nem kaptak külön napot a naptárban. Mindenszentek ünnepe örömnépe. A szenteket ünnepeljük, akik eljutottak életük és minden emberi élet végső céljára, az örök boldogságra, Isten örök Országába. Mert ezek a szentek is az Egyház tagjai. Az Egyház ugyanis nemcsak a földön élő

valóság, hanem három része van. Az első része az úgynevezett küzdő Egyház, a földi Egyház. Küzdőnek nevezzük, mert mi itt a földi életben küzdünk a gonosz cselvetései, a bűnök és az élet számtalan viharra között, hogy az örök életre eljussunk. Az Egyház másik része a szenvedő Egyház. Ezt az Egyházat az úgynevezett tisztító tűzben szenvedők alkotják. Miután megszűnik minden akadály bennük, Isten Országába jutnak majd. Az Egyház harmadik része a megdicsőült Egyház, amelyet a szentek alkotják, akik eljutottak már Isten örök Országába. Ezt az Egyházat ünnepeljük mindenszentek ünnepén. Az Egyháznak

ez a három szintje szüntelen élő, imádságos kapcsolatban van egymással.

November 2-án elhunytainkról emlékezünk meg, de már mindenszentek délutánján és az azt megelőző napokban ellátogatunk eltávozott szeretteink sírjához, értük imádkozunk, gyertyát gyújtunk, és a kegyelet virágait helyezük el sírjaikon. Az év többi napjával ellentétben halottak napján talán többet gondolunk azokra, akik egykor köztünk éltek, szerettek, neveltek, vezettek, vagy egyéb módon hatással voltak életünkre. Többet gondolunk az elmúlás tényére is: egyszer mindenki el kell hogy hagyja a földi életet, és számot kell adnia életéről. Az egyik legmeggrázóbb élmény mindannyiunk életében, amikor egy haláleset először döbrent rá minket arra, hogy senki sem kivétel: egyszer mindannyian eltávozunk.

A keresztény embernek a megholtakra való emlékezése igazán keresztény szellemben, vagyis a húsvéti misztérium fényében kell történnie. A temetőben gondoljunk arra, hogy a sírban csupán szeretteink földi maradványai nyugszanak, akik a végső feltámadást várják, s akiknek lelke a Szentírás szavai szerint már Isten kezében van (Bölcs 3,1), nem pedig a manapság halloween divatként terjesztett félelmetes, el-lenséges zombi világban. Ezért halottaink tiszteletének és az értük való imádságnak legmegfelelőbb és leghatékonyabb eszköze a hit, a remény és a szeretet cselekedeteinek felajánlása. A szentmiseáldozattal

egyesülve közbenjárhatunk örök üdvösségükért, és átélhetjük velük a legteljesebb közösséget, várva, hogy viszontlássuk egymást, és örökre élvezhessük a minket teremtő és megváltó Szeretetet. Egyházunk tanítása szerint, hogy bűneink ne akadályozzanak majd meg minket Isten színéről színre látásától, halottak napján vagy környékén fontos a szentgyónás el-

végzése, szükséges a szentáldozás, az ima, a Mi-
atyánk, a Hiszekegy és az Üdvözlégység a Szentatya szándékaira, valamint halottak napja környékén a temetőlátogatás.

Mindenszentek ünnepén és halottak napján köszönjük meg elhunyt szeretteinknek mindazt a jót, amit kaptunk tőlük. Az ő életük is meg kell hogy erősítsen minket abban, hogy ami igazán lényeges, az csak a szívünkkel látható, az nem lehet hiábavalóság. Ez nem más, mint a szeretet!

Tódor Lóránd

JEGYZŐKÖNYV

a helyi tanács 2012. október 30-án tartott gyűléséről
A gyűlés munkálatainak teljes létszámmal jelen van a 13 testületi tag.

A gyűlést vezető elnök, Egyed József arra kéri a jelenlévőket, hogy 1 perces néma csenddel emlékezzenek a nemrég elhunyt Parlagi Endrére, Lövéte díszpolgárára. Ezek után ismerteti a napirendipont-tervezetet az alábbiak szerint:

- 1.) A 2012 III. negyedévi költségvetési végrehajtás jóváhagyása,
- 2.) A 2012-es évi költségvetés kiigazításának és hitelmódosításának jóváhagyása,
- 3.) Szociális szolgáltatásokra vonatkozó jóváhagyások,
- 4.) Előterjesztés a község bizonyos javainak telekkönyvezésére vonatkozóan,
- 5.) A DC 29 számú községi út (Lövéte-Kalibáskő) forgalmának szabályozása,
- 6.) Kérések és más problémák megvitatása és jóváhagyása.

A napirendipont-tervezetet a jelen levő testületi tagok elfogadták.

Az első napirendi pont keretén belül a könyvelő ismertette a költségvetés végrehajtására vonatkozó előterjesztést, a számadatok ismertetése után megjegyzi, hogy a jövedelmi részen a tervezettnél több a megvalósítás, a kiadási részen pedig a költségvetés jóváhagyásakor megszabott keretbe befértünk, tehát nincs hiteltüllépés.

A napirendi pont megvitatása után a testület 13 igen szavazattal elfogadta, jóváhagyta a harmadik negyedévi költségvetés végrehajtásáról szóló határozatjavaslatot.

A második napirendi pont keretén belül a könyvelő ismerteti az előterjesztést a 2012-es évi költségvetés kiigazítására és hitelmódosításának jóváhagyására vonatkozóan.

A 255/2012 számú kormányhatározat értelmében községünk 240.000 lejt kapott a költségvetés kiegyensúlyozására. A 15/2012-es Sürgősségi Kormányrendelet értelmében ezt az összeget vissza kell utalni a helyi költségvetésből az állami költségvetésbe, tehát a költségvetés módosítása során a fenti összeggel csökkenteni kell a költségvetést úgy a kiadási, mint a bevételi részen. Kiadási részen 200.000 lejt a DC 26 mocsármezei út javítására befogott összegnél csökkentjük, mivel a munkálatra a szerződés most van megkötve, valamint 40.000 lejjel csökkentjük a "Homoród menti információs iroda létrehozása" nevű pályázathoz való hozzájárulást, mint önrész, mivel a közbeszerzési folyamat erre a pályázatra csak december hónap folyamán lesz, tehát a kivitelezés csak jövőben lesz.

Ezzel kapcsolatosan a polgármester megjegyzi, hogy a Sürgősségi Kormányrendelet a Táblabírószágon meg van támadva, de a tárgyalás csak jövő évre van kitézve, így ha nem utaljuk vissza a kapott összeget, zárolni fogják a számláinkat.

A hitelmódosítással kapcsolatosan a következő javaslatok hangzanak el:

- A hivatal személyi költségének csökkentése 15.500 lejjel,
- A kirulyi tábor modernizálására és felújítására az előtanulmány elkészítésére betervezett összeget 2.000 lejjel csökkenteni lehet,

- A községgazdálkodásra (utak javítása) betervezett összeget pedig 10.000 lejjel lehet csökkenteni,
- Az iskolánál elkezdett beruházási munkálatok kifizetésére betervezett összeget emelni kell 12.000 lejjel, hogy ki tudjuk fizetni a támfal megerősítését, tereprendezést a támfal körül, villamosság rendbetételét,

- Szociális vonalon a mozgássérült személyek gondozóinak személyi költségét növelni kell 15.500 lejjel, hogy a fizetést biztosítani tudjuk.

A fenti előterjesztés megvitatása után a testület 13 igen szavazattal jóváhagyta a költségvetés módosítására és a hitelmódosításra vonatkozó határozatjavaslatot.

A harmadik napirendi pont keretén belül a jegyző ismertette az előterjesztést a szociális szolgáltatásokra vonatkozó jóváhagyásokkal kapcsolatosan.

Ezzel a napirendi ponttal kapcsolatosan az alábbi kérdések hangzottak el:

Egyed József kérdése, hogy kik igényelhetik a szociális konyha szolgáltatásait, és véleménye szerint ez nem zárja ki, hogy más is igényelje a szolgáltatást.

A polgármester válasza: a szociális konyha működését szabályozó 208/1997 számú törvény előírja, hogy kik igényelhetik a szolgáltatást. Mivel a szociális konyha létrehozása pályázat útján történt, ezen előírás szerint nem változhat meg 5 évig a meghatározott rendeltetése.

A létrehozástól számított 5 év le van járva, és most már lehetőség van a tevékenység bővítésére, jövőtől tervezük a tevékenység bővítését.

A határozatjavaslatot a testület 13 igen szavazattal jóváhagyta.

A következő napirendi pont keretén belül a polgármester ismerteti az előterjesztést a község bizonyos javainak telekkönyvezésére vonatkozóan. Részletezi, hogy egyes borvízforrások körüli terület telekkönyvezéséről van szó (kirulyi, Festő, Nádaszék, Délő, a Gellért tábornál, valamint Kirulyon felül). Ezek a területek a közbirtokosság, egyház, valamint fizikai személyek tulajdonában vannak, akikkel már megbeszélések folytak ezzel kapcsolatosan.

A fentiekkel kapcsolatosan az alábbi kérdések és javaslatok hangzottak el:

Egyed József kérdése: Miért fontos a telekkönyveztetés, és miért nem telekkönyveztetethetik a területtulajdonosok.

Válasz: az építményeket terület nélkül nem lehet telekkönyveztetni, a borvízforrások a község közvagyonlistáján szerepelnek terület nélkül.

Török József: A közbirtokosság területén van több borvízforrás, és javasolja, hogy közgyűlésen ismertetni kellene a tagsággal ezt a problémát.

Mag István javaslata, hogy a fizikai és jogi személyek is írásban adják beleegyezésüket.

Mihály János kérdése, hogy a Szeltesznél a terület a Szent Gellért Alapítvány tulajdona-e, és mekkora a terület.

A napirendi pont megvitatása után a testület úgy határozott, hogy amikor írott nyilatkozat van a területtulajdonostól, akkor döntést hoznak.

Az ötödik napirendi pont keretén belül a polgármester ismerteti, hogy a forgalom-szabályozásnál a súly-, nagyság-, valamint sebesség-korlátozásról van szó.

A tervező javaslatot kell hogy tegyen a súly, valamint a nagyság korlátozására vonatkozóan, a forgalomra vonat-

Örökség

Bármennyire különösen meleg, napsugaras nyári időszak volt az esztendő eltelt része, amikor főleg a víz hiánya már-már a kritikus határt érintette, lassan beköszöntött az ős, és úgy mond a természet szinte fellélegzett-újjaébredt a létfontosságú csapadék megérkezésekor.

Elteltek a hangulatos rendezvényekkel tarkított napok, és a szeptemberi csöszbál után megkezdődött egy újabb iskolai év küzdelme.

Ahogy beköszöntött október hónapja, egy kis visszafogottságot éreztünk minden téren életünkben, és ráeszmélhettünk, hogy az októberi hónap is tartogat számunkra két különösen csodálatos dolgot, amely szorosan összefügg népünk életében: a Rózsafüzér Királynőjének tisztelete és az idősek - a szépkorúak tisztelete. Bátran és hittel kijelenthetjük, hogy a Teremtő Isten és az emberek közötti legszorosabb kapocs az imádság, a rózsafüzér, hiszen imádkozás közben a jóságos Istennel beszélgetünk, neki panaszkodunk, tőle kérjük és várjuk a meghallgatást. "Üdvözlégy Mária, kegyelemmel teljes" - hangzott minden nap az októberi ájtatosságok alatt a felváltva előimádkozó gyermekszájakból a fohász, és ha imádkozás alatt feltekintettünk az oltárképre, érezhettük, mintha Mária mondaná: jöjjetek hozzám, kitérom kezeimet, hogy mindenkit bátoríthassak, imádkozzunk együtt erőt merítve a küzdelmes élethez. Az imádság nemcsak kérő, könyörgő lehet, hanem lehet hálaadó is. Hálát kell hogy adjunk Istennek, hogy szerető szülőket, nagyszülőket adott számunkra, akik amellest, hogy vállaltak minket, szájukba csepegtették a legbiztosabb védőfegyvert, az imádságot. De nemcsak megtanítottak imádkozni, hanem mindennapi fohásaikban értünk is ostromolták az eget. Ezért illendő és egyben kötelességünk, hogy mi is viszonzzuk az értünk fáradozó, aggódó emberek szeretetét, és egy nap különösen gondoljunk rájuk, köszöntsük őket az idősek napján, amelyet meg is tettünk október második vasárnapján.

Az élet olyan, mint a homokóra, egyszer fent, majd lassan-lassan a homokszemcsék aláhullnak, elmorzsolódnak. Ha elgondolkodunk, nem is tudjuk felsorolni, mi mindent köszönhetünk időseinknek, de néhány dolgot különösen kiemelhetünk: köszönjük, hogy átörökölhettük tőlük szerető szülőfalunkat, a maga szépségével, nehézségével, köszönjük, hogy itt születhettünk meg, mert ősünk nem hagyták el a falut, nem vándoroltak el, köszönjük a hitet, amelyet belénk neveltek, mert tudták, Isten segítségével nélkül nem létezhettünk, köszönjük, hogy templomot, iskolát és megannyi intézményt építettek számunkra, köszönjük az őszinte, természetes, székely életmódot, amely a helytállásra tanít és nem a meghátrálásra.

A szavak elszállnak, de ha igazán, őszintén akarjuk tisztelni időseinket, akasszuk le a szegről a megporosodott rózsafüzért, amelyet a ráncos, megfáradt kezek annyiszor fényesre morzsoltak értünk, és ne csak dísz tárgyként hordjuk nyakunkban vagy kocsijainkban, hanem nyíljon imára a szánk, és mondjunk el néhány tizedet szeretteinkért. Képzeljük magunk elé elődeinket, ahogyan a hátukon a tarisznya, vállukon a kasza, villa, gereblye, kezükben kantárosfazék, egy korsó víz, talán a tarisznya kötélen pontosan engem visznek, de az édesanya kezén ott az

erőt adó rózsafüzér, amelynek halk mondásába belekapcsolódik a család apraja-nagyja, a kanyargó ösvényen felfelé a hegyre.

Lassan elfogynak a homokórából a homokszemek, lassan eljön a számolás órája, ott állunk szeretteink sírhantja mellett, és ráeszmélünk, hogy már csak egy dolgot tehetünk értük, újból kezünkbe kell hogy vegyük a megfakult szemű rózsafüzért, és félretéve a mindennapi csevegést, beszélgetést, mondjunk el újra egy tizedet halottaink emlékére, felidézve képzeletünkben jóságos arcukat.

Ha így tudunk tisztelni ősünk előtt, ha megpróbálunk imádságos nyomdokaikba lépni és átadni gyermekeinknek az imádság szeretetét, akkor nem lesz már olyan keserves az életünk, és bizakodva állhatunk elő az utolsó számadásra.

Lázár Béla

Végső búcsú

Idén már a második Lövétei Díszpolgártól veszünk végső búcsút Parlagi Endre temetésével.

Parlagi Endre, Budakalász volt polgármestere nevéhez fűződik a két település, Lövete és Budakalász testvérkapcsolatának létrehozása.

Ugyancsak Ő hozta létre a Lövétei Szent Erzsébet Alapítványt, valamint Ő alapította a Lövétei Magyar Diák Díjat, melyet idén 13. alkalommal adtak át, s melyen már betegsége miatt nem lehetett itt.

69 éves korában, október 22-én hunyt el.

A miskolci Kishothy Zoltán, Zoli bácsi a 42 évig Lövétén szolgáló néhai Nt. Tornay Gergely-Árpád esperes-plébános, Gergő pap bácsi osztálytársaként és barátjaként ismerte meg falunkat. Élete végéig a lövétei emberek iránti szeretetével és aggódó gondoskodásával tűnt ki. 82 éves korában, idén szeptember 7-én hunyt el.

Legyen áldott emlékü, és csendes pihenésük!

Ünnep, szüreti bál

Október 12-én délután 4 órától ünnepelni gyűlt össze a Szent Gellért Alapítvány (Nagyfalu), ugyanis 20 éve, hogy létrejött a sérült, idős emberekért, megsegítésükért. Az alapítvány épületének munkálatai is részben befejeződtek már, így kerülhetett sor a ház felavatására, felszentelésére is, amit egy ünnepi, hálaadó szentmise előzött meg. Mi, lövétei fiatalok is együtt ünnepelhettünk, mivel ez az a hely, ahova szerdánként feljárnak. Jó érzelés volt az örömben osztozni

után pedig ismét megörvendeznos, sérült fiatalokból álló fellé ezúttal sem maradt el... A hideg zásra invitáltak bennünket, és szülőknél, szponzoroknál, ven alapítvány programjai. Még kívánunk az alapítvány munka Alighogy ez az ünnep befejező- Őrangyal találkozót hirdetett a kultúrházban került sor a meg- ősz révén a szüreti bál volt, ahol

né volt. Az élő zenét pedig András László biztosította a jókedvre éhes sérült és ép gyerekeknek, fiataloknak. Hamarosan meg is látszott az eredménye a jó muzsikának, mert mindenki, aki tehette, táncra perdült, vagy felszabadultan mosolygott. Persze a szőlő sem hiányozhatott az asztalokról, amit tombolán is lehetett nyerni. A hangulatot közös éneklés és György Adorján pörgős talpalávalója is fokozta, amitől még vidámabb lett a társaság.

A szemekben ismét az együttlét határtalan öröme tükröződött vissza, kicsit szomorúan vette mindenki tudomásul azt, hogy a szép délután túl hamar véget ért... Reméljük, még találkozhatunk a jövőben is!

György Emőke

Lövétén nincs semmi lehetősége a gyermeknek?

Nemrég voltam szemtanúja, vagy mondhatnám inkább fültanúja egy érdekes párbeszédnek, amely többek között arról szólt, hogy miért is költöznek városra egyes családok. Az egyik alapvető ok az volt, amint hallottam, hogy "Lövétén nincs semmi lehetősége a gyermeknek" kibontakozni, tanórán kívüli tevékenységre járni. Hogy ki, hová, miért költözik, az mindenkinek a magánügye. Viszont elgondolkodtam rajta, hogy tényleg nem járnak sehová a gyermekeink délutánonként? Valóban nincs lehetőségük semmi tevékenységre járni?

És elkezdtem magamban számolni:

A zenei tehetség felismerését és fejlesztését már számtalan ünnepélyek alkalmával bebizonyították az oktatók, hogy valóban érdemes a gyermekekkel foglalkozni. A délutáni furulyaórákra siető elsősök jutnak eszembe, akik olyan boldogan viszik hangszerüket, hogy majd hosszas gyakorlás után méltó helyet kapjanak esetleg a fúvósok csoportjában. Számos díjjal büszkélkedhetnek a népdalénekesek, akik a délutáni órákat feláldozva gyakorolnak. A néptáncosokat sem szeretném kifelejteni, akik minden egyes fellépéseiken sikert aratnak. Az újonnan megalakult Zenés Tánc Stúdió csapata is lehetőséget kapott, hogy

tehetségüket megmutassák.

A kézműves foglalkozásokra járó gyermekek megismerhetik az alkotás örömét, kreativitásukat érvényesíthetik majd az életben is. A saját készítésű nyakláncot, karkötőt vagy gyűrűt olyan büszkén viselik, mert az a valami alkotásuk eredménye. A kézműves táborokban kipróbálhatják magukat a varrás, hímzés, gyöngyfüzés, esetleg a faragás területén. A délutáni rajzkör pedig lehetőséget kínál a rajzművészet területén a kicsiknek, akik nagy odaadással járnak az órákra.

Azt mondják, hogy a falusi gyermeknek nagy a mozgástere, focizhat, szaladgálhat eleget az udvaron. Igen fontos, hogy meglegyen a napi mozgása, de az sem elhanyagolható, hogy megszeresse a mozgást, legyen igénye rá. Egy újabb lehetőség, ami nem maradhat ki a listáról, a fociedzés. A hétfői fociedzésre siető elsőtől kérdeztem (mintha nem tudtam volna): Hová megy? Mire ő elképedve és büszkén válaszolta, hogy "edzésre-fociedzésre".

Érezni lehetett a válaszból, hogy mennyire büszke arra, hogy ő fociedzésre jár. Mindezek mellett a délutáni órákban fejleszthetik, gyakorolhatják nyelvtudásukat kicsik és nagyok egyaránt. Az általam felsoroltakon kívül még lehet más délutáni csoportos tevékenység is, amire járnak a lövétei általános iskolások,

folytatás az 5. oldalon

folytatás a 2. oldalról

Jegyzőkönyv

kozóan pedig a rendőrség kell hogy javaslatot tegyen. A kapcsolat fel van véve a tervezővel is és a rendőrséggel is, várjuk a javaslatokat, de ezektől eltekintve lehet javaslatokat tenni, amit szakmailag meg lehet alapozni.

Török József javaslata, hogy tengelyenkénti súlykorlátozást kellene megállapítani.

Javasolja a Festő borvítól Kalibáskőig kis parkolók kialakítását.

Mag István: gondolni kell arra is, hogy időjárásviszonyosságok miatt időszakonként le kell zárni az útszakaszt.

Egyed József: a súlykorlátozást szakemberek állapítsák meg, mivel ők ismerik a megépített út teherbíró képességét, és nagyon fontos betartatni. A karbantartási, hótalanítási munkálat a község feladata lesz, és erre gondot kell fordítani.

A kérések és más problémák megvitatása és jóváhagyása keretén belül megvitatódott Egyed Rozália, Lövéte 165 szám alatti lakos kérése, aki kéri, hogy engedélyezzék a víz bevezetését a kögyakrai víztársulat gyűjtőjéből a saját lakásába.

A kérés megvitatódott, feltevődött a kérdés, hogy miért fordult a tanácshoz, és miért nem a víztársulathoz. A polgármester elmondja, hogy tudomása van a kérelmezőnek arról, hogy a tanács támogatta a víztársulatot, és azért fordult a tanácshoz. Megbeszélődik a társulattal, hogy lehet-e megoldást találni a kérés megoldására.

Ezen napirendi pont keretén belül a polgármester ismerteti az alábbiakat:

- A hótalanítás a megyei utakon nagyon sok helységben a megyei tanács közlése szerint nincs lefedve, lehetséges, hogy a közigazgatási területünkön saját magunk kell hogy megoldjuk.

- A DC 26 mocsármezei út javítására a szerződés meg van kötve a munkálat egész értékére, de a kifizetések részlegesen történnek az elvégzett munkálatok arányában.

- A DC 29 községi út aszfaltozása megkezdődött, ebben az évben a hídig (Asszonybosszantóig) lesz leaszfaltozva, a Kalibáskőig tervezett aszfaltozást egyelőre nem engedélyezte az építkezési felügyelőség az időjárás miatt.

- A központrendezés, vízlevezetés jövő héten megkezdődik.

- A kultúrotthon tetőzetének javítása meg van kezdve.

- Hidakra (Újnegyed és a nádaszéki borvízhez az átjáró híd) a faanyag ki van vágva.

Török József kérdése, hogy ha nem lesz szükség az egész faanyagra, akkor az őzeresztői hídra lehet-e adni.

- A közigazgatási határ tisztázása Szentkeresztbányával: nem jutottunk megegyezésre, úgy néz ki, hogy bírósági eljárás útján lesz megoldás.

- Az engedély nélküli építkezésekre az elkövetkező időszakban nagyobb hangsúlyt fogunk fektetni.

- LEADER program keretén belül pályázati lehetőségek vannak, amelyeket népszerűsíteni kell (helyi mesterségek támogatása, alapítványok, vállalkozók, pályázhatnak magánszemélyek is).

- Bírósági eljárás folyik a közbirtokosság által visszajelölt 64,50 Ha erdős terület ügyében.

- A fentiekkel kapcsolatosan az alábbi kérdések és javaslatok hangzottak el:

- Balázs Zoltán a helyi adóknál és illetékeknél kiszámított késedelmi kamatokkal kapcsolatosan érdeklődik, és javasolja az adók befizetésének határidejét a lakosság tudomására hozni, közzétenni.

- Györgylőrincz Csaba kérdése, hogy meg van-e oldva a már annyit vitatott probléma a tornaterem fűtésével kapcsolatosan.

- Válasz: most van folyamatban a megoldás, lehetséges, hogy ki kell cserélni a kazánt egy nagyobbra, de az egész rendszert le kell ellenőrizni.

- Egyed József kérdése, hogy a kazán kicserélése novemberben megoldható-e, van-e rá pénz, hogy egy nagyobb kazán vásárolódjon.

- Válasz: két hét múlva pontosan fogjuk tudni, hogyan lehet megoldani a problémát, sajnos a kazánvásárlásra nincs pénz, de próbálunk arra is megoldást keresni.

- Török József ismerteti, hogy az erdei utak felmérése majdnem kész van.

- A gyűlést vezető elnök a gyűlés munkálatait bezárja.
2012. október 30.

Gyűlést vezető elnök,
Egyed József

Jegyző,
Miklós Ida

folytatás a 4. oldalról

Lövétén nincs...

és nyugodtan kiegészítheti bárki. A különböző foglalkozások oktatóinak kitartást és eredményes munkát kívánok.

Véleményem szerint biztatni, bátorítani kell a gyermekeket az éneklésre, táncra, rajzra, kézműves foglalkozásokra, sportra és minden olyan tevékenységre, ami örömet okoz nekik, mert ha ők boldogok és vidámak, akkor mi, szülők is azok vagyunk. Egyre nagyobb teret kell adni a gyermekeknek, hogy a felsoroltakon kívül másfajta foglalkozáson is megmutathassák képességeiket, fejleszthessék önmagukat, legyen egyre több lehetőségük.

Feltennem tehát a kérdést: valóban nincs semmi lehetősége a lövétei gyermeknek?

Hát tegyünk azért, hogy még több LEHETŐSÉGE LEGYEN!

"A gyerekkor az ember legfontosabb időszaka, és ezt kell a felnőtt szembé, jobba tegye."

Pál Erzsébet

Szeressétek, kiket mi szeretünk

Ők, bár mélyen alszanak
e megsárgult, fakó, őszi lomb alatt,
Ti hó, szél, dacoló vihar,
ne zavarjátok meg békés álmukat.

Legyetek mécsesek ti, fényes csillagok,
lobogjon tiszta-örök lángotok,
Susogjatok halkán felettük,
Oh, szeressétek, kiket mi szeretünk.

Bencze Edith

Lövétei mozaik

Gyakran böngésem Lövete község honlapját, mert mindig tartogat valami érdekeset, újat, maga a település is egy kicsit kilóg - pozitív értelemben - a székelyföldi falvak sorából. Mintha erősebb lenne itt a közösségi élet, mint máshol, a híradásaikat olvasva úgy érzem, hogy a múltra támaszkodva építik a jövőt.

Ha nem a napi hír, akkor egy jó fotó ragadja meg a figyelmünket. A sokgyermekes családjaikról messze földön híres nagyközségeket régen is sokan megörökítették fényképezőgépeikkel, így könnyen betekinthe-tünk a lövétei családok életébe, történetébe. Olyan ez a település, mint egy élő múzeum, benne az emberekkel, a hagyományokkal - a lövétei emberek nem feledkeztek meg egy percig sem a gyökerekről. Ha mélyen tanulmányozni akarjuk a község történetét, akkor csak végig kell böngészni a honlapot, és első kézből jönnek a hiteles információk. Nem kell sokat érdeklődni, mindjárt mondják is a falubeliek, hogy Egyed József gépészmérnök, vállalkozó, a honlap főtosa és Mihály János történész munkáját dicséri a látni- és olvasnivaló. Cselekedni a szülőfaluért - ez a gondolat vezérelte mindkettejüket és az önkénteseket 2007-ben, amikor elkezdtek építeni és működtetni a www.lovete.ro honlapot, hogy Lövete értékeinek továbbmentésén, megmutatásán túl összefogásra és alkalomadtán a szülőfalu érdekében cselekvésre kész-tessék azokat, akik maradtak, de számítva az elszármazottakra is, mondja Egyed József. Így lett a falu krónikása, amit egykönnyen nem lehet abbahagyni.

Tíz éve Tájház

Nemcsak erre büszke, hanem a Tájházra is, amelynek létesítéséhez maga is hozzájárult. Sok településen csak beszélnek róla, itt viszont van. 2002-ben avatták fel a falu központjában, a múlt század építészeti stílusának remek képviselője, benne a hagyományos lövétei székely szoba képével. Mihály János történészhez, a Tájház szakirányítójához indulok, aki néhány perce érkezett Csíkszeredából, ahol egy hiánypótló kiadványt mutattak be, A székelység története című alternatív tankönyvet, melynek egyik társszerzője. De most nem erről, hanem az évforduló kapcsán a Tájház eredeti céljairól kérdezem. Azt mondja, a kollektivizálás és az iparosítás teljesen szétzilálta a székely hagyományos világot, ez alól Lövete sem volt kivétel, be kell gyűjteni mindent, ami még fellelhető abból az eszköztárból, viseletből, amit az őseink ránk hagytak. Már a hatvanas években elkezdődött a gyűjtés a faluban, ezelőtt tíz évvel talált a gyűjtemény megfelelő otthonra. Arra törekedtek, hogy élő tájház legyen, ezért alkalmazták Fazakas Ágnest, aki szövésre tanítja a gyermekeket. A Tájház gondnoka András József. Nemcsak a székely hagyományok megőrzésében van szerepe a háznak, hanem ez lett az ünnepi rendezvények központja, mondja a történész.

Kákvirágosok

S ha már Lövétén járok, ki nem hagyhatom, hogy a Kákvirág táncsoport felől ne érdeklődjek. Aki látta őket egyszer táncolni, még sokáig fog emlékezni rájuk. Korondon kápolnavirágnak, itt viszont kákvirágnak nevezik a nárciszt. Ritka szép név. Sorbán József egykori kultúrigazgató, aki ma Fenyéden él, azt mondja, a változások után sokáig szünetelt a táncsoport, 1999-ben voltak az első próbálkozások Egyed József kezdeményezésére az újraalakítására.

A régi táncosok is mellénk álltak, majd csatlakozott hozzánk Orbán Ernő és Lázár Zoltán is, valamint anyagi és erkölcsi támogatónk volt Egyed Jóska. Hivatalosan 2000-ben léptek színpadra a kákvirágosok, ebben az évben jött létre a Kákvirág Egyesület, emlékezik vissza Orbán Ernő táncoktató, de egy évvel azelőtt már létezett a táncsoport.

Azóta több százan fordultak meg az oktató keze alatt, jelenleg tizennyolc pár felnőtt és 90 gyermek táncol. Ugyanennyi gyermeket oktatnak évente tánra. Bejárták a Kárpát-medence településeit, megfordultak már Olaszországban, de a legfontosabb mindig a hazai szereplés, mondja a táncoktató.

Augusztusban megszervezték az első kákvirágos találkozót Kirulysarkán, hagyományt szeretnének ebből teremteni, hiszen idén is közel hetvenen voltak. Legközelebb Székelyudvarhelyen lépnek fel, én pedig megígérem, hogy ott leszek.

Balázs Árpád (Székely Újság, 2012. szeptember 21. péntek)

Gondolatok az őszi

Az iskola kapuja kitarult előttünk,
a könyvek-füzetek is jönnek velünk.
A táskánk bár nehezebb lett,
a tanulástól könnyebb lesz.

A nagyszüleink szüretelnek,
közben a fák levetkeznek.
Számos fészek kiürült már,
a lakójuk talán délen jár.

Egyed Ábel, András Zsolt, IV. A osztály

Az ősz

Szállj, szállj, kismadár,
jön az ősz, megy a nyár.
Megy a nyár, a nevetős,
komolykodva jön az ősz.

A sárguló levél mind elszáll,
száll az ökörnyál, borongós a táj.
Szőlővel, dióval telik a kosár,
szüretel a nagyvilág.

Sorbán Anett IV. B osztály

DIÁKOLDAL

KIRUCCANÁS AZ ORSZÁGHÁZBA

A II. Ifjúsági és Gyermekek Parlament alkalmából az egész történelmi Magyarország területéről meghívást kaptak azok a gyermekek, akiket a megbízottak kiválasztottak. Szerencsésnek mondhatjuk magunkat, hogy minket jelöltek ki erre a feladatra. Már az is jó, hogy Lövétéről is meghívást kaptunk erre az eseményre. (Köszönjük a Nemzetközi Gyermekekmentő Szolgáltatnak és Kurkó István személyes meghívásának - megj. Mag Ottília) Október 2-án kora reggel indultunk. Először Szentegyházán egy kis várakozás után megérkezett az autóbuszunk. Együtt utaztunk harminc erdélyi és egy csángó diáktársunkkal. Az utazás nagyon hosszú és fárasztó volt. Estére megérkeztünk Budapestre. Egy óra keresgélés után megtaláltuk a Marco Polo nevű szállodát, amelyben megszálltunk, leraktuk a csomagjainkat, és elmentünk vacsorázni. Vacsora után lefekvés következett.

Másnap reggel korán keltünk, megreggeliztünk, és csomagjainkkal felszálltunk a buszra. Elindultunk a Parlament felé, közben a várost nézhettük. Az Országházban a beléptetés után következett az aznapi második regge-

A mi "képviselőink" (középtájt) a Magyar Parlamentben

li. Ezt követően összehívták az "országgyűlést". A gyerekképviselők elfoglalták helyeiket, és kezdődött az ülés. Itt feltették kérdéseiket a kiválasztott "képviselők", amelyekre válaszokat is kaptunk. A válaszokra Igennel, Nemmel vagy Tartózkodással reagálhattunk. Az ülést ebéd követte. Ezt követően várost néztünk szervezeten, aztán indulunk haza. Reggel 7 óra körül érkeztünk meg.

A kiránduláson nagyon jól éreztük magunkat. Megtapasztalhattuk, hogy milyen képviselőnek lenni.

Lázár Szabolcs és Lázár Zoltán

nyolcadikosok

Az ősz

Sárgulnak a falevelek,
Bejöttek a rétről a tehenek.
Érik már a szőlő,
Sárgul a mező.

Kiszedtük a pityókát,
Megtöltöttük a kamrát.
Learattuk a búzát,
Télen sütünk belőle cipókát.

András Szabolcs IV. A osztály

Őszi élet

Lejárt a nyár lassan,
Ősz szele már itt van.
Színesek a levelek s a határ,
Sok kis bogár elbújva vár.

Elbúcsúztak madaraink,
Sírdogálnak üres hajlékaik.
Szomorúan nézünk utánuk,
Emléküket télire szívünkbe zártuk!

Mihály Tamara-Júlia IV. A osztály

Őszi fényben

Őszi ragyogásban annyiféle móka,
Tarka levél repked s a mogyoróbarka.
Gyereksereg kifut a dombra, s anyja kiáltja:
Gyere haza, Jóska!

Sata Barbara IV. A osztály

A szomszédom

Van egy szomszédom,
Úgy hívják, hogy Áron,
Játszani akar,
De nem minden áron.

Mondtam neki, hogy
Játszhatunk még eleget,
Havasat, sárosat, vizeset,
Ha eljön a tavaszi kikelet.

György Szilárd IV. B osztály

Őszi természet

Leszáll a köd az őszi tájra.
Fújja a szél a fákat.
Leszáll a köd,
A harmat is tovaszáll,
De a szél még mindig fúj tovább.

Kelemen Kriszta IV. B osztály

Régi korok anekdotái

Egyik szomszéd faluban vót egy székely atyafi, aki gyakran szeretött a pohár fenekire nézni.

A felesége ezt nem nézte jó szemmel, me ha a férje túl sokat ivott, akkor durván s bolondosan viselkedött.

Egyik nap jöttek a tehenyek a csordából hazafelé, és szokások szerint ilyenösen a vizes vállúnak estek.

Amikor béfejezték az ivást, mondta az asszony a férjinek:

- Látod-e, te embör, ezek csak marhák, és mégis tudják, mi az elég!

Erre a férj: - Vízből én es tudnám!

Anyakönyvi hírek - 2012. szeptember

Születések száma: 4

ANDRÁS ÁKOS, született 2012. május 31-én, András Szilveszter és András Melánia, Lövéte 374 szám alatt lakó szülők gyermeke,

LÁZÁR ÁGOTA, született 2012. szeptember 2-án, Lázár Attila és Lázár Annamária, Lövéte 617 szám alatt lakó szülők gyermeke,

ANDRÁS HANNA, született 2012. szeptember 10-én, András Tivadar és András Andrea, Lövéte 693 szám alatt lakó szülők gyermeke,

MIHÁLY BORÓKA, született 2012. szeptember 10-én, Mihály Sándor és Mihály Enikő, Lövéte 328 szám alatt lakó szülők gyermeke.

Kiigazítás: Az augusztusi anyakönyvi híreknél az Orbán Lőrincz-Attila és András Tünde-Terézia szülők gyermekének neve ORBÁN PETRA.

Házasságkötések száma: 1

GYÖRGY GÉZA és BÁLINT EMŐKE

Őszinte részvétünket fejezzük ki a szeptemberben elhunyt személyek hozzátartozóinak:

TRINFULY PÉTERNÉ, született PÁL MARGIT,

Lövéte 872 szám, született 1952-ben,

TÓKOS ANDRÁS, Lövéte 614, született 1938-ban.

Köszönetnyilvánítás

Az iskola megköszöni mindazon szülőknek a munkáját, akik eljöttek, és segítettek a farakásban. Köszönjük!

Régi arcok sárgult fényképeken

A képen: Mihály István (Györgypál) született 1906-ban és testvére Róza (Bence Lajosné). Beküldte: András Erzsébet

KÖZBIRTOKOSSÁGI TAGOK FIGYELMÉBE

A közbirtokosság vezetősége felhívja a tagság figyelmét, hogy akik kivették az osztalékos igazolást, de a fát nem hozták el, azok november 6-án a tüzifát, valamint november 2-án és 9-én a fenyőfát vegyék ki.

Megkérjük azokat a tagokat, akik kivették az igazolást és valamilyen okból nem veszik ki a fát, hogy a kivett igazolásokat hozzák vissza november 9-ig.

Köszönjük a megértésüket.

Vezetőség

Hirdetés

Szeretettel meghívunk mindenkit a VIII. terménybetakarítási ünnepségre, a Pityókabálra 2012. november 10-én.

Ha van valakinek a faluban régi réklje (női blúz), megkérjük szépen, hozza be a Tájházba megtekintés végett.

LÖVÉTEI KIÁLTÓ

Megjelenik havonta, kiadja a LÖVÉTEI KIÁLTÓ EGYESÜLET

Főszerkesztő: Mihály János, titkár: András Kinga, tördelés és szerkesztés: Török József, Demeter Albert
korrektúra: Egyed Emília

Munkatársak: András Magdolna, András Tamás, András Zsolt, Györgylőrincz Ernő, Lázár Béla, Lázár Zoltán, Mag Ottilia, Molnár Juliánna, Pál Erzsébet, Tódor Lóránd

Támogatók: Lövéte Község Helyi Tanácsa, Lövéte Közbirtokossága, Lövétei Római Katolikus Plebánia
Select Metleplast Kft.

A szerkesztőség elérhetősége: Lövéte Községi Könyvtár, tel.: 0266-220806,

e-mail: loveteikialto@freemail.hu

Kirándulás a Szent Anna-tóhoz

"Október 13-án, szombaton kora reggel elindultunk a Szent Anna-tó felé. Volt egy rajzpályázat, amelyben le kellett rajzolni, hogy milyen 2050-ben a Szent Anna-tó. És innen jött az ötlet, hogy ellátogassunk oda." "Az utazást nagyon élveztük, sokat viccelődtünk. Amikor odaértünk, csodáztuk a tavat." "...nagyon sok fényképet csináltunk, osztályképet is, a kacsákról, halakról képet is, de videót is." "A Szent Anna-tavat körös-körül fenyeves övezi. Nagyon szép táj, megéri elmenni. Közeliében volt Szent Anna kápolnája, ahová kigyalogoltunk. Pénzben gazdag kápolna volt. Kissé mi is gazdagítottuk. Ezután visszaérve a buszhoz, elindultunk Kisbacon felé." "Az autóbuszban vicceket, kitalált történeteket, találós kérdéseket mondtunk." "Kisbaconban Benedek Elek emlékházát látogattuk meg." "Egy kedves néni elmagyarázott mindent, és még a dolgozószobába is bemehettünk. Benedek apó rengeteg műve ki volt állítva, a legelső könyvétől a mostani mesekönyvekig." "Láttuk, milyen volt régen a Cimbora." "Kimentünk az udvarra, ott találtunk egy barlangot, azaz egy jégverem, ahol régen az ételt, italt tartották. Hazafelé bementünk egy cukrászdába, ahol elköltöttünk pénzt, de alig fértünk be, mert három osztály volt." "Nagyon jól telt a kirándulás a Szent Anna-tónál." "Ez volt a legjobb hétvége." "Köszönjük a Közbirtokosságnak, hogy támogatta kirándulásunkat." V. B osztály

Élmények a kirándulásról (V. A osztály):

"A Szent Anna-tónál a kirándulás nagyon jó volt. A kár az volt, hogy esett az eső, de ez a kedvünket nem rontotta. A Szent Anna-tó szép nagy tó, szép képeket lehetett ott csinálni. Hazafelé a buszon sokat kacagtunk, nagyon hamar hazaértünk, legalábbis nekem úgy tűnt."

"Az volt a legjobb élményem, amikor a Benedek Elek emlékházba mentünk, mert ő az én példaképem. Az is nagyon tetszett, amikor süteményt ettünk a cukrászdában. A Szent Anna-tónál maga a tó tetszett és benne a halak. Bár a kacsákat kergetni is szerettem."

"A kápolna is szép volt. A tóban kacsák úszkálhattak."

"Az volt a legjobb, hogy elmentünk a Szent Anna-tóhoz. Ott volt sok hal és ruca. Volt ott egy palló, ahol jobban szemügyre vehettük a halakat. ... az időjárás nem volt jó, mert zuhogott az eső. De nagyon jó volt!"

"Az volt a legjobb, amikor ott voltunk azon a hídon. Kacsákat filmeztem. Szent Anna kápolnához jártunk. A kutyák követtek, hogy adjunk nekik enni."

"A kirándulás nagyon jó volt. Nekem az tetszett a legjobban, amikor odaértünk a Szent Anna-tóra, ott láttunk kacsákat és halakat."

"Nekem az tetszett a kirándulásban, hogy elmentünk a cukrászdába, és hogy elmentünk a kápolnához."

"Az volt a legjobb élményem, amikor a Szent Anna-tónál meg akartuk főgni a kacsákat."

"Az volt a legjobb, amikor János viccet mondott a buszon."

"Az volt a legnagyobb élményem, a halakat megettük a Szent Anna-taván."

"Az volt a legnagyobb élményem a Szent Anna-taván, amikor beértünk a tóhoz, és láttuk a halakat."

"A kirándulás az volt a legjobb élményem, hogy láttam

Szent Anna-tavát."

"A kirándulásom szerintem az volt a legjobb, amikor megláttam a Szent Anna-tavát, volt benne kacsá, hal, még a halakat etettük."

"Az volt a legjobb élményem a Szent Anna-tavánál, hogy etettük a halakat, és az is tetszett, hogy a kutyát bele akarták vetni a tóba Botondék."

Medvetámadás

Teheneket ölt a medve. Vérmedve tartja rettegésben a környéket.

Egyre gyakoribbak az ilyen címek úgy a székelyföldi, mint az országos sajtóban.

Amit a cikkekből le lehet szűrni általában, hogy túl magas a medvék egyedszáma, Hargita és Kovászna megyékben van belőlük a legtöbb, és hogy a minisztérium nem ad elég kilövési engedélyt a vadásztársaságoknak. Ezek tények, habár az utóbbinál ellentmondásosnak tűnő adatokat is lehet találni. Ugyanis voltak esetek, amikor az adott keretet sem sikerült kilőni. Jobban mondva kilővetni, mert minden társaság arra törekszik, hogy idegen vadász hozza terítékre azt a néhány medvét. Miért? Azonnal érthető, ha tudjuk, hogy 5000 eurótól kezdődik egy medve elejtésére szóló engedély, de a trófea pontozása után akár a dupláját is elérheti. Sőt, ha a kedves vendég elég gyengén céloz, és a mackó melletti fát találja el, már azért is 500 eurót kell fizetnie. Tehát nagyon borsos hobbi a medvevadászat, ami egyúttal a vadásztársaságok fennmaradásához szükséges anyagi keret jelentős részét képezi. A magas árak ellenére mindig van érdeklődés a székely medvék iránt, ezért csak a véletlen okolható, ha értékesítetlen marad egy engedély. Megtörténhet, hogy túl későn (pl. két nappal a szezon vége előtt) érkezik a vendégvadász, és ilyen rövid idő alatt nem sikerül elejébe állítani egyetlen medvét sem. Aztán elég tipikus példa a válogató vadász (a vadászatok rémálma), akinek az öt nap alatt látott tíz medvéből egy sem lesz ínyére való. Vagy túl kicsi, vagy túl nagy, vagy nem látja jól, de lövésre nem kerül sor. Következő évben aztán jöhet a magyarázkodás az állatvédőknek, akik legszívesebben elharapnák a vadászok torkát. És jönnek az ésszerűnek tűnő kérdések, hogy: miért kérnek többet, ha még azt a keveset sem tudják kilőni? Persze ezt nem csak itthon kiabálják, hanem futnak vele egészen Brüsszelig, ahol amúgy is eléggé

folytatás a túlsó oldalon

folytatás az előző oldalról

medvepártiak... A lényeg, hogy több kilövési engedéllyel nem kellene a vadásztársaságoknak olyan görcsösen dolgozni a megfelelő (biztosan fizető) vendég kiválasztásán, és mivel a több engedélyt olcsóbban is adhatnák, az ilyen esetek kevésbé történhetnének meg.

Brüsszelnél maradván, érdekes tény, hogy épp azok kardoskodnak a medvék és a medvevédelem mellett, akiknek saját országaikból sikerült tökéletesen kiirtani a nagyragadozókat. Azon gondolkodtam, hogy nem jut eszébe senkinek egy olyan ötlet, miszerint például az Alpokba vissza kéne telepíteni a medvét? Hát azt hiszem, volt, akinek eszébe jutott, sőt olyan is, aki ki-mondta, de az illetékesek az ilyen szerencsétlen ötletnek még a gondolatát is elhessegetik. Pedig mi odaadnánk szívesen a mieink felét, sőt vihetnének, amennyit csak össze tudnak fogdosni. Nekünk úgy is maradna, amennyi "kell". Csakhogy nem kérik. Nem azért, mert kivitelezhetetlen, vagy nem adná az ország. Nem kell, mert túl sok nézeteltéréssel járna a "medvetulajdon". Állandóan vitatkozni kéne a vadászokkal, állatvédőkkel, gazdákkal, erdészekkel, nyaraló tulajdonosokkal stb. Tiszta cirkusz. Hát akkor minek? És nekünk? Ja, mi bírjuk a cirkuszt. Hozzá vagyunk szokva. És ha az unióból azt mondják, hogy még több medve kell a cirkuszhoz, elviseljük. Legfeljebb majd tehen helyett medvét tartunk. A tehenek pedig kinn lesznek az erdőn mint vad (az állam tulajdona). Később pedig, ha kicsapjuk a medvéket, nem kell félni, hogy megeszi őket a tehen. És ha a természet rendje szerint a medve fogja meg a tehenet, akkor is mi járunk jól. Különben pedig mit csinálnának a székely medvék az Alpokban, hisz még németül sem tudnak.

A viccet félretéve számoljunk egy kicsit. Egy, Romániában is elfogadott tudományos álláspont szerint a hegyvidéki területek (mi is ide tartozunk) vadeltartó képessége 10000 hektár/1db úgy a medve, mint a farkas esetében. Kicsit utána nézve, egy 1961-ben kiadott vizsgálat szerint Románia hegyvidéki, erdős területein 1,2 db medve/10000 hektár populáció nagyságot állapítottak meg. Az akkori kimutatásból tisztán látszik, hogy a mackók akkor is nálunk laktak a legsűrűbben. Összehasonlításképpen kerestem egy távolabbi példát. 1995-re, egy Kanadával határos alaszakai területen elszaporodtak a medvék. A felmérések után a kilövési keretet úgy határozták meg, hogy a végeredmény 14000 hektár/db maradjon. Ehhez az állomány több mint felét kellett kilőni, egy év alatt!

A jelenlegi medvelétszámmal kapcsolatban nem akarok számadatokkal dobálózni, mert valószínűleg nagyon pontatlanok lennének. Tudni kell, hogy a vadállományt nem lehet számlálni, csak becsülni. A számadatok mindig megközelítőlegeseek, csak azt nem lehet tudni, hogy az igazi alatt vagy felette vannak. Ezért egyszerűbben közelítem meg. Lövéte határa, vagyis közgazdasági külterülete kevésbé több, mint 10000 hektár. Ha elfogadjuk a tudomány számait, akkor ezen a területen egyetlen medvének szabadna lenni. Ehhez képest, egyöntetűen elmondhatjuk, hogy több van. Nem tudom pontosan, hány juhnyáj és marhacsorda van, de legkevesebb 5-6, és bármelyik pásztort megkérdezzük, "személyesen" ismernek legalább egy medvét. A vadászok, vadőrök is ismerik az egyes erdőrészek "békés" medvéit. Ezen kívül egyre gyakrabban lehet találkozni a kóborló, territórium nélküli medvékkel. Hozzá kell tenni, hogy a bocsok is medvének számítnak becsüléskor, és kb. minden 5-6-dik medve jár bocszal. A medvebocsok száma leggyakrabban kettő, de nem ritka az egy, sőt a három sem. Ennyi információ után, matekozás nélkül is egyértelmű a mackók túlszaporodottsága.

Magától adódik a kérdés, hogy miért sokasodhattak meg ennyire? Sokaktól hallottam a rémhírt, miszerint Brassóból hozták rendszeresen az állatokat. Ezzel kapcsolatban nagyon kételkedem. Sokkal valószínűbbnek tartom a természetes túlszaporodást. Minden vadfaj (a medvénél különösen) életfeltételeinél az

élelem után legfontosabb helyet foglalja el a bűvőhely. A medvénél ez a zavartalan erdei környezetet jelenti. Ezért nem találkozunk vele például a román alföldön. Hiába ott a rengeteg élelem, a végtelen gabona- és kukoricaföldek, a génjei nem engedik elszakadni az erdőtől. Tudjuk, hogy az utóbbi húsz év folyamán az erdei kaszálók fokozatosan egybefüggő bozóttossá változtak, amely tökéletes életteret jelent a medvének. Mint tudjuk, természetes ellensége nincs. Csupán az ember számít annak. Ismert természeti törvényszerűség, hogy megfelelő életterben (külső szabályozás nélkül) egy populáció folyamatosan növekszik, míg be nem indul az önszabályozásnak nevezett folyamat (Kevesebb utód születik, az idősebb példányok elpusztítják a fiatalokat, betegségek lépnek fel stb.). Azonban, mielőtt még ez bekövetkezne, felélik az összes rendelkezésre álló élelmet, és mivel a medve mindenevő, felkutat mindent, amivel megtöltheti a hasát. A mindenbe beletartozik a friss fűtől kezdve a makkon, vadalmán és a dögön át a legelésző tehen is. Persze, ha van rá módja. Az ilyen, viszonylag sűrű emberlakta területen, mint Székelyföld, még alacsony vadállomány mellett is elkerülhetetlen, hogy előbb-utóbb háziállatot zsákmányoljanak a ragadozók. Természetesen ennek az esélye a létszám növekedésével arányosan nő. Súlyosbítja a helyzetet a vérmedve-jelenség, ami rémisztő neve ellenére nem azt jelenti, hogy az illető mackó vérszemet kapva, félelem nélkül, úton-útfélen emberekre, állatokra vadászik, és (a tévhittel szemben) többé nem fogyaszt növényi táplálékot. Részgazság viszont van benne. A dögre vagy sérült állatra találó medve gyorsan felismeri, hogy kevés energiaráfordítással sokkal jobb falatokra tehet szert, mint mondjuk hangyászással. Ráadásul több napra elegendő ennivalót szerezhet. Néhány sikeres zsákmányolás után már nem várja az alkalmat, hanem rendszeresen keresi. Állandóan a nyájak mellett ólálkodik. Súlyosabb esetben bemegy karámokba, pajtákba is. Ekkor már tényleg vérmedvéről van szó, és sajnos véglegesen "leszoktatni" csak ólommal lehet.

Nyugtatásképpen elmondható, hogy az esetek legtöbbszörében az emberi sérülést okozó medvék nem azonosak a vérmedvével. A vérmedvék sokkal figyelmesebbek, igazi ragadozó módjára viselkednek. Állandóan éberek, távolról megérzik és elkerülik az erdőben bókklászó embert. A bajt éppen az ellenkezője, a fiatal, tapasztalatlan, bamba "hangyászmedvék" okozzák. Túl későn veszik észre az embert, és ijedtükben támadnak. Ez történik az anyamedvék esetében is, csak ott a bocsok féltése miatt következik be.

Az utóbbi probléma kikerülhető, ha az ember elég hangosan jár az erdőn. Nem kell hogy biztonsága érdekében artikulatlan üvöltéssel haladjon át egy erdőn. Elég a hangos beszélgetés vagy füttyörészés is. A lényeg, hogy folyamatos legyen, nem elég félóránként rikkantani egyet.

A háziállatok veszélyeztetése jóval nehezebb téma. Megoldást csak a megfelelő állomány méret beállítása hozhat. Ezt csupán az illetékes szervektől lehet várni, bár előreláthatólag ilyen jelentős változtatásra nem készülnek. Romániában jelenleg a medve védett állat, elpusztításáért akár börtön is kiszabható. Kilövési engedélyt csak a Környezetvédelmi Minisztérium adhat ki. Marad tehát a fokozottabb őrzés, ami bizonytalan, és semmi köze a megoldáshoz.

Az idei bő makktermés bő "medvetermést" hozhat jövőre. Megnöveli a fiatal egyedek túlélési esélyeit, és a felhízott anyamedvék több életrevaló csemetét hozhatnak világra. E felől reménykedhetünk, hogy nem lesz igazam. Mindazonáltal nem kell félni, hogy ezután egérmódra elszaporodott medvék fognak nyüzsögni minden tenyérnyi bozóttban. Viszont tudomásul kell venni, hogy mára megnövekedett népességükkel osztozkodunk erdőn, mezőn. Nem számíthatunk arra, hogy elviszik tőlünk őket, sem arra, hogy elvándorolnak. Hazafiságból ugyan mi sem vagyunk utolsók, de úgy tűnik, ezeket a hegyeket a medvék még a székelyeknél is jobban szeretik.

Gábos Ignác